

УДК 330.46:658.5:658.155

*Пономарьов В.Д.,
здобувач третього рівня вищої освіти,
НТУ «Харківський політехнічний інститут»*

МАТРИЧНА МОДЕЛЬ ЕКОНОМІЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах господарювання, коли конкуренція на ринку послуг та товарів стає дедалі жорсткішою, питання об'єктивного, системного й науково обґрунтованого підходу до оцінювання ефективності діяльності промислового підприємства набуває особливої актуальності [1-5]. З метою забезпечення стабільного розвитку, стратегічного планування та своєчасного прийняття управлінських рішень необхідно мати інструменти, здатні комплексно охопити основні аспекти економічного функціонування підприємства.

Одним із найефективніших таких інструментів є матрична модель економічного оцінювання. Вона дає змогу поєднувати кількісні й якісні показники, виявляти сильні та слабкі сторони діяльності, прогнозувати майбутній розвиток і забезпечувати підтримку прийняття рішень на основі системного аналізу [2, 3]. Матричний підхід дозволяє структурувати великі обсяги даних, відображаючи їх у зручній формі, придатній для візуалізації взаємозв'язків і пріоритетів між різними економічними показниками. Такий підхід особливо корисний у промисловому секторі, де складність виробничих процесів, багаторівнева система управління та необхідність швидкого реагування на зміни вимагають чіткої аналітичної бази [1, 4].

Матрична модель економічного оцінювання ґрунтується на побудові багатовимірної таблиці (матриці), в якій елементи представлено у вигляді комірок, що поєднують у собі різні фактори впливу. Головними складовими такої моделі є: критерії оцінювання — економічні, фінансові, виробничі, соціальні та екологічні показники; параметри вагомості — коефіцієнти важливості, що встановлюються експертно або статистично; метод ранжування — порівняльна оцінка діяльності за кожним критерієм; нормалізація даних — перетворення всіх показників до єдиного масштабу, що дозволяє їх об'єктивно порівнювати; інтерпретація результатів — визначення зон ефективності, аналіз ризиків і розробка рекомендацій.

Перевагою матричної моделі є її гнучкість: вона дозволяє легко адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі та внутрішній структурі підприємства. Крім того, вона дає змогу виявити причинно-наслідкові зв'язки між показниками та знайти оптимальні шляхи підвищення ефективності. Матрична модель є потужним аналітичним інструментом, що дозволяє не лише

оцінити поточний стан підприємства, а й сформулювати перспективи його розвитку. Вона забезпечує всебічне охоплення факторів діяльності підприємства, враховуючи як внутрішні, так і зовнішні умови функціонування. Модель сприяє оптимізації управлінських рішень, дозволяючи зосередитися на найважливіших аспектах ефективності та продуктивності. За допомогою моделі можна формувати прогностичні сценарії, що є особливо важливим в умовах нестабільності економічного середовища. Інтеграція матричної моделі у систему корпоративного управління сприяє підвищенню прозорості управлінських процесів та відповідальності персоналу. Подальші дослідження мають бути спрямовані на удосконалення математичних методів, що використовуються в моделі, та їх адаптацію до специфіки окремих галузей промисловості.

Список використаних джерел:

1. Загірняк М. В., Перерва П. Г., Маслак О. І. *Економіка підприємства: магістерський курс : підручник / за ред. М. В. Загірняка, П. Г. Перерви, О. І. Маслак. Кременчук, 2015. Ч. I. 736 с.*

2. Перерва П.Г., Кобелєва Т.О. *Формування системи моніторингу підприємницької діяльності підприємства // Економіка: реалії часу. 2023. № 1 (65). С. 5-11.*

3. Перерва П.Г., Борзенко В.І., Кобелєва Т.О. *Інтелектуальна власність: магістерський курс: підручник. Харків: НТУ «ХПІ», 2019. 1002 с.*

4. Перерва П.Г. *Економіка та організація інноваційної діяльності: підруч. / за ред. П.Г. Перерви, С.А. Меховича, М.І. Погорелова. Харків: НТУ «ХПІ», 2008. 1080 с.*

5. *Маркетинг: підручник / За ред. О.А. Старостіної. К.: Знання, 2009. С. 461-518.*

УДК: 65.01, 338.24

Поплавський П. І.,
здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: **Бездітко О. Є.,**
кандидат економічних наук, доцент
Поліський національний університет

**УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ**

В умовах динамічного розвитку ринкових відносин, зростання конкуренції та глобалізації економіки ефективне управління підприємством є важливою передумовою його стабільного функціонування та розвитку. Організаційно-економічний механізм управління підприємством виступає ключовим інструментом для забезпечення стійкості, адаптивності та